

INSTRUKCJA MINISTRA PRZEMYSŁU DROBNEGO I RZEMIOSŁA

z dnia 31 grudnia 1952 r.

w sprawie zakresu działania i podziału funkcji w wydziałach i referatach przemysłu prezydiów rad narodowych.

Na podstawie § 22 ust. 2 uchwały Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. — Instrukcja nr 2 w sprawie składu, podziału pracy i trybu działania prezydiów rad narodowych (Monitor Polski Nr A-57, poz. 654 z późniejszymi zmianami) ustala się następujący zakres działania i podział funkcji w wydziałach i referatach przemysłu prezydiów rad narodowych:

A. W prezydiach wojewódzkich rad narodowych (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi) oraz w prezydiach miejskich rad narodowych miast liczących ponad 100 tys. mieszkańców.

I. P o d z i a ł o r g a n i z a c y j n y.

§ 1. Wydział przemysłu dzieli się na następujące oddziały i grupy spraw:

1) oddział organizacyjno-administracyjny:

- a) grupa spraw ogólnych,
- b) grupa spraw organizacyjnych,
- c) grupa spraw nadzoru administracyjnego,
- d) grupa spraw ewidencji;

2) oddział planowania:

- a) grupa spraw koordynacji i instruktażu,
- b) grupa spraw planowania produkcji,
- c) grupa spraw planowania usług,
- d) grupa spraw planowania finansowego i gospodarki finansowej,
- e) grupa spraw cen i kosztów,
- f) grupa spraw sprawozdawczości;

- 3) oddział inwestycji:
 - a) grupa spraw planowania i sprawozdawczości,
 - b) grupa spraw wykonawstwa,
 - c) grupa spraw zaopatrzenia;
- 4) oddział techniki i produkcji:
 - a) grupa spraw techniki,
 - b) grupa spraw produkcji;
- 5) oddział zaopatrzenia i zbytu:
 - a) grupa spraw zaopatrzenia,
 - b) grupa spraw gospodarki materiałowej,
 - c) grupa spraw zbytu,
 - d) grupa spraw transportu;
- 6) oddział kadr i szkolenia:
 - a) grupa spraw osobowych,
 - b) grupa spraw zatrudnienia i płac,
 - c) grupa spraw szkolenia zawodowego.

II. P o d z i a ł c z y n n o ś c i .

§ 2. 1. Oddział organizacyjno - administracyjny obejmuje sprawy: ogólne i budżetowe wydziału, organizacji przedsiębiorstw wytwórczych i usługowych państwowego przemysłu terenowego i spółdzielczości, nadzoru państwowego w stosunku do przedsiębiorstw spółdzielczych, przemysłu prywatnego i rzemiosła oraz ich organizacji, ewidencji przedsiębiorstw i zakładów.

2. Grupa spraw ogólnych obejmuje:

- 1) planowanie pracy wydziału;
- 2) sprawozdawczość wewnętrzną;
- 3) sprawy gospodarcze i kancelaryjne;
- 4) sprawy budżetowe.

3. Grupa spraw organizacyjnych obejmuje:

- 1) wnioskowanie i opiniowanie tworzenia, łączenia oraz likwidacji przedsiębiorstw i zarządów przemysłu terenowego oraz opracowywanie zarządzeń w tym przedmiocie;
- 2) wnioskowanie i opiniowanie projektów dotyczących struktury organizacyjnej i etatów tych przedsiębiorstw i zarządów;
- 3) wnioskowanie i opiniowanie przekazywania oraz przejmowania przedsiębiorstw i zakładów przemysłu terenowego;
- 4) uzyskiwanie i przydzielanie nieruchomości oraz pomieszczeń dla przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego i spółdzielni;
- 5) wnioskowanie w sprawie ustanawiania przymusowego zarządu państwowego i przejmowania przedsiębiorstw przez Państwo;
- 6) nadzór i wnioskowanie w sprawie tworzenia wytwórczych i usługowych spółdzielni pracy oraz spółdzielni pomocniczych, jak również koordynowanie inicjatywy założycielskiej spółdzielni, zrzeszonych w poszczególnych centralach;
- 7) wnioskowanie i opiniowanie projektów dotyczących struktury organizacyjnej i etatów administracyjnych spółdzielni oraz ich organizacji wojewódzkich;
- 8) kontrolę prawidłowości uspołeczniania rzemiosła zgodnie z wytycznymi polityki państwowej;
- 9) kontrolę stosowania właściwych form przejmowania majątku i zakładów z gospodarki nie uspołecznionej;

- 10) czuwanie nad planowym rozwojem sieci punktów usługowych odpowiednio do potrzeb terenu pod względem rozmieszczenia i branży;
- 11) utrzymywanie stałego kontaktu z komisją drobnej wytwórczości, powołaną przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej, i udzielanie jej wszechstronnej pomocy w dziedzinie kontroli społecznej nad działalnością przedsiębiorstw oraz badania potrzeb ludności w zakresie produkcji artykułów masowego spożycia.

4. Grupa spraw nadzoru administracyjnego obejmuje sprawy:

- 1) uprawnień przemysłowych i koncesji;
- 2) rozgraniczania przemysłu fabrycznego i rzemiosła;
- 3) nadzoru nad oddziałami zrzeszeń prywatnego przemysłu;
- 4) zatwierdzania budżetów określonych cechów i okręgowych związków cechów oraz uzgadniania z izbami rzemieślniczymi cechowych rocznych preliminarzy budżetowych;
- 5) wykupu nieczynnych maszyn przemysłowych.

5. Grupa spraw ewidencji obejmuje:

- 1) prowadzenie ewidencji wszystkich przedsiębiorstw przemysłu terenowego, spółdzielni, przemysłu prywatnego i rzemiosła w układzie organizacyjnym i według gałęzi przemysłu;
- 2) prowadzenie ewidencji zakładów nieczynnych, opiniowanie i wnioskowanie w sprawie uruchamiania lub demontażu tych zakładów, opracowywanie sprawozdań w zakresie akcji uruchomienia nieczynnych zakładów.

§ 3. 1. Oddział planowania obejmuje sprawy: planów zbiorczych, planów państwowego przemysłu terenowego, planów spółdzielczości wytwórczej i pomocniczej, sprawy rzemiosła i przemysłu prywatnego, sprawozdawczości i nadzoru.

2. Grupa spraw koordynacji i instruktażu obejmuje:

- 1) koordynację w stosunku do wojewódzkich komórek planujących;
- 2) opracowywanie instrukcji i wytycznych w zakresie planowania;
- 3) analizę i korektę projektów planów państwowego przemysłu terenowego i spółdzielczości;
- 4) zatwierdzanie planów operacyjnych.

3. Grupa spraw planowania produkcji obejmuje:

- 1) opracowywanie, analizę oraz zatwierdzanie planów w zakresie wartości i asortymentu produkcji ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rynku lokalnego;
- 2) kontrolę wykonania planów, a w związku z tym organizowanie narad wojewódzkich oraz nadzór i ewidencjonowanie narad zakładowych w tym przedmiocie;
- 3) sygnalizowanie prezydium rady narodowej i władzom naczelnym o dostrzeżonych brakach i błędach w zakresie wykonania planów oraz ewentualne wnioskowanie w sprawie środków zaradczych;
- 4) szacunkowe ustalanie produkcji drobnej wytwórczości nie uspołecznionej.

4. Grupa spraw planowania usług obejmuje:

- 1) ustalanie potrzeb ludności w dziedzinie usług;

- 2) opracowywanie, analizę i zatwierdzanie planów usług w zakresie sieci, zatrudnienia i wartości;
- 3) kontrolę wykonania planów usług.

5. Grupa spraw planowania finansowego i gospodarki finansowej obejmuje:

- 1) opiniowanie przekroczeń planu funduszu plac, kwalifikacji wierzytelności nieściągalnych oraz innych spraw finansowych, kierowanych przez podległe jednostki do Ministerstwa;
- 2) kontrolę dyscypliny finansowej;
- 3) planowanie finansowe i sprawozdawczość finansową;
- 4) kontrolę wykonania planów finansowych;
- 5) analizowanie i wnioskowanie w sprawie stawek podatkowych oraz opiniowanie wniosków, dotyczących wysokości podatków;
- 6) nadzorowanie ubezpieczeń majątkowych i osobowych przedsiębiorstw.

6. Grupa spraw cen i kosztów obejmuje:

- 1) zatwierdzanie cen na produkty wytwarzane przez przedsiębiorstwa drobnej wytwórczości;
- 2) analizę kosztów własnych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości.

7. Grupa spraw sprawozdawczości obejmuje:

- 1) kontrolę terminowości i prawidłowości sprawozdań;
- 2) opracowywanie sprawozdań zbiorczych i opisowych.

§ 4. 1. Oddział inwestycji obejmuje sprawy planowania inwestycyjnego i wykonawstwa inwestycyjnego.

2. Grupa spraw planowania i sprawozdawczości obejmuje:

- 1) wydawanie wytycznych i prowadzenie instruktażu w zakresie opracowywania planów inwestycyjnych;
- 2) analizę planów inwestycyjnych pod kątem widzenia celowości, rentowności i technicznych możliwości wykonania;
- 3) sporządzanie planów zbiorczych;
- 4) analizę sprawozdań z wykonania planów oraz opracowywanie sprawozdań zbiorczych;
- 5) kontrolę realizacji finansowej planu oraz maksymalnego wykorzystania środków pozalimitowych;
- 6) akceptowanie wniosków o podjęcie inwestycji pozalimitowych grupy I, jak również opiniowanie wniosków o podjęcie inwestycji pozalimitowych grupy II;
- 7) prowadzenie ścisłej ewidencji inwestycji pozalimitowych i efektów gospodarczych tych inwestycji oraz składanie sprawozdań w tym zakresie Ministerstwu Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

3. Grupa spraw wykonawstwa obejmuje:

- 1) planowanie wykonawstwa w dziedzinie rozdziału środków, przeznaczonych na robocizną i materiały;
- 2) opiniowanie i uzgadnianie projektów dokumentacji technicznej oraz przedstawianie ich do zatwierdzenia komisji oceny projektów inwestycyjnych;
- 3) badanie i opiniowanie kosztorysów;
- 4) badanie wskaźnikowe kształtowania się wysokości kosztów inwestycyjnych i przekazywanie wyników tych analiz do Ministerstwa Przemysłu Drobного i Rzemiosła;
- 5) analizę harmonogramów wykonanej dokumentacji;

- 6) nadzór nad zespołem budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości oraz nad spółdzielniami budowlanymi, remontowo-konserwacyjnymi i spółdzielniami dokumentacji technicznej;
- 7) kontrolę terminowej realizacji inwestycji pozalimitowych ze zwróceniem uwagi na to, by odpowiednie roboty budowlane były wykonywane całkowicie systemem gospodarczym, a inwentarze i adaptacje maszyn — przez zakłady drobnej wytwórczości.

4. Grupa spraw zaopatrzenia obejmuje:

- 1) sporządzanie planów zaopatrzenia materiałowego na cele inwestycyjne z uwzględnieniem maksymalnego wykorzystania surowców miejscowych i odpadkowych, zwłaszcza w dziedzinie inwestycji pozalimitowych;
- 2) opracowywanie rozdzielników materiałów deficytowych;
- 3) opiniowanie dodatkowych zapotrzebowań.

§ 5. 1. Oddział techniki i produkcji obejmuje sprawy: usprawnień procesów technologicznych, nadzoru nad produkcją i usługami, wykorzystania maszyn i urządzeń technicznych, nadzoru technicznego, określonego w prawie przemysłowym i w przepisach związkowych.

2. Grupa spraw techniki obejmuje sprawy:

- 1) wykorzystania parku maszynowego, urządzeń technicznych oraz środków energii i paliw;
- 2) wynalazczości pracowniczej;
- 3) stosowania właściwych metod i usprawnień w produkcji i usługach;
- 4) rejestracji maszyn i urządzeń technicznych;
- 5) przydziału maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi;
- 6) wniosków i opinii w przedmiocie przekazywania maszyn i urządzeń technicznych pomiędzy jednostkami drobnej wytwórczości uspołecznionej;
- 7) zatwierdzania projektów urządzeń budowy lub przebudowy zakładów przemysłowych;
- 8) racjonalnego wykorzystania energii;
- 9) bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 10) ochrony przeciwpożarowej.

3. Grupa spraw produkcyjnych obejmuje:

- 1) udział w ustalaniu wskaźników technicznych i ekonomicznych dla potrzeb planowania produkcji i usług;
- 2) wysuwanie wniosków i wydawanie opinii dotyczących zastosowania surowców miejscowych i odpadkowych;
- 3) nadzór nad procesami produkcji i usług;
- 4) czuwanie nad jakością produkcji i usług oraz wykonywanie w zleconym zakresie technicznej kontroli jakości;
- 5) inicjowanie i wprowadzanie do produkcji nowych asortymentów;
- 6) planowanie kapitałnych remontów.

§ 6. 1. Oddział zaopatrzenia i zbytu obejmuje sprawy: zaopatrzenia, surowców miejscowych i zastępczych, odpadków użytkowych, artykułów pomocniczych, gospodarki materiałowej, zbytu, transportu.

2. Grupa spraw zaopatrzenia obejmuje:

- 1) opiniowanie i współdziałanie przy ustalaniu norm zużycia;

- 2) opracowywanie zbiorczych planów zaopatrzenia produkcyjnego oraz współdziałanie przy ich korekcie;
- 3) kontrolę wykonania planów zaopatrzenia oraz stosowania ustalonych norm zużycia;
- 4) prowadzenie zbiorczej sprawozdawczości, jak również kontrolę globalną zużycia surowców i materiałów ze szczególnym uwzględnieniem paliw stałych oraz innych materiałów reglamentowanych i deficytowych;
- 5) nadzorowanie i koordynację spółdzielczych planów zbiórki złomu stalowego, żeliwnego i metali nieżelaznych oraz zbiórki makulatury i innych rodzajów odpadków użytkowych;
- 6) wyszukiwanie surowców miejscowych, zastępczych i odpadkowych dla potrzeb drobnej wytwórczości;
- 7) udział w ustalaniu rozdzielników surowców wtórnych, gospodarowanych terenowo (bilansowanych przez wojewódzką komisję planowania gospodarczego);
- 8) opiekę i nadzór nad wykonaniem rozdzielników surowców wtórnych oraz racjonalnym ich wykorzystaniem;
- 9) zawiadamianie jednostek drobnej wytwórczości o przydziale surowców wtórnych, oznaczanie, w którym kwartale, gdzie i w jakiej kolejności nastąpi realizacja dostaw, lokowanie w innych jednostkach odpadków nie wykorzystanych oraz zgłaszanie Ministerstwu Przemysłu Drobного i Rzemiosła nadwyżek i niedoborów;
- 10) rozdział pul surowcowych, przekazywanych wydziałom dla jednostek drobnej wytwórczości;
- 11) rejestrowanie zapotrzebowania wytwórczości nie uspołecznionej oraz pokrywanie go z ewentualnych rezerw, o ile wymaga tego produkcja, podejmowana na rzecz przemysłu lub handlu uspołecznionego.

3. Grupa spraw gospodarki materiałowej obejmuje:

- 1) zgłaszanie i opiniowanie wniosków w zakresie przetrzutów materiałowych oraz wydawanie decyzji doradźnych w tych sprawach w przypadkach awarii;
- 2) kontrolę i wnioskowanie w sprawie upłynnienia remanentów surowców;
- 3) kontrolę norm magazynowych oraz przechowywania i konserwacji materiałów.

4. Grupa spraw zbytu obejmuje:

- 1) badanie zaopatrzenia rynku miejscowego w produkty drobnej wytwórczości;
- 2) organizowanie okresowych narad przedstawicieli produkcji, zbytu i dystrybucji w celu odpowiedniego ustawienia profilu produkcji;
- 3) badanie możliwości aktywizacji eksportu przez zwiększenie istniejącej już puli eksportowej bądź projektowanie nowych rodzajów artykułów;
- 4) ustalanie i kontrolę wykonania planów zbytu produktów drobnej wytwórczości uspołecznionej;
- 5) ustalanie puli nadwyżek do przekazania innym okręgom;
- 6) czuwanie nad upłynnieniem remanentów towarowych;
- 7) czuwanie nad właściwym z punktu widzenia potrzeb gospodarki narodowej kierunkiem i przebiegiem

zbytu produktów drobnej wytwórczości nie uspołecznionej;

- 8) stałe i ścisłe współdziałanie z wydziałem handlu.

5. Grupa spraw transportu obejmuje:

- 1) zestawianie zbiorczych planów i sprawozdań co do zapotrzebowania i korzystania z usług transportu kolejowego i drogowego;
- 2) opiekę nad gospodarką nadzorowanych przedsiębiorstw w zakresie środków przewozowych.

§ 7. 1. Oddział kadr i szkolenia załatwia sprawy osobowe wydziału i referatów przemysłu, kieruje sprawami zatrudnienia, nadzoruje i koordynuje akcję szkolenia zawodowego.

2. Grupa spraw osobowych obejmuje:

- 1) prowadzenie dokładnej ewidencji i statystyki pracowników fizycznych i umysłowych wydziału przemysłu;
- 2) przygotowywanie do decyzji kierownika całokształtu materiału, dotyczącego przyjmowania, powoływania, zwalniania, przenoszenia, awansowania i zaseregowania pracowników wydziału przemysłu;
- 3) kontrolę i wnioskowanie w sprawie właściwego wykorzystania i rozmieszczenia kadr;
- 4) opiekę nad wysuniętymi kadrami i dbałość o ciągle wysuwanie nowych kadr, przede wszystkim robotniczych;
- 5) prowadzenie ewidencji osobowej dyrektorów i ich zastępców, głównych (starszych) księgowych i kierowników komórek personalnych przedsiębiorstw, podległych bezpośrednio prezydium wojewódzkiej rady narodowej (wojewódzkie zarządy przemysłu terenowego, wojewódzkie zarządy przemysłu terenowego materiałów budowlanych, zespoły budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości), nad którymi zwierzchni nadzór sprawuje Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

3. Grupa spraw zatrudnienia i płac obejmuje:

- 1) planowanie oraz sprawozdawczość w zakresie zatrudnienia, wydajności pracy, funduszu płac i średnich płac;
- 2) kontrolę wykonania planów zatrudnienia, funduszu płac i średnich płac, wskaźników wydajności i norm pracy;
- 3) popieranie ruchu współzawodnictwa pracy;
- 4) koordynację akcji socjalnej;
- 5) ustalanie i zgłaszanie zapotrzebowania na absolwentów szkół średnich i wyższych dla zakładów drobnej wytwórczości;
- 6) lokalizację i rozdział praktyk wakacyjnych dla uczniów średnich szkół zawodowych oraz słuchaczy szkół wyższych.

4. Grupa spraw szkolenia zawodowego obejmuje:

- 1) badanie potrzeb terenu w zakresie szkolenia kadr;
- 2) opracowywanie planów zbiorczych i koordynację szkolenia zawodowego w ramach państwowego przemysłu terenowego, spółdzielczości oraz samorządu gospodarczego rzemiosła;

- 3) nadzór nad działalnością szkoleniową jednostek drobnej wytwórczości w zakresie ustalonym przez władze naczelne;
- 4) szkolenie zawodowe pracowników wydziału i referatów przemysłu.

B. W prezydiach powiatowych rad narodowych i miejskich rad narodowych miast stanowiących powiaty, a liczących poniżej 100.000 mieszkańców.

§ 8. Referat przemysłu obejmuje:

- 1) opracowywanie — w ramach instrukcji i wytycznych prezydium wojewódzkiej rady narodowej — oraz kontrolę wykonania planów gospodarczych powiatowych i miejskich przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego i spółdzielczości, jak również przedsiębiorstw usługowych, posiadających siedzibę na obszarze danego powiatu (miasta);
- 2) sporządzanie sprawozdań zbiorczych z działalności wymienionych przedsiębiorstw na użytek własny i wydziału przemysłu prezydium wojewódzkiej rady narodowej;
- 3) prowadzenie ewidencji przedsiębiorstw, o których mowa w pkt 1, oraz ich zakładów;
- 4) uruchamianie zakładów nieczynnych i inicjowanie tworzenia nowych zakładów;

- 5) wprowadzanie produkcji nowych asortymentów stosownie do potrzeb ludności;
- 6) rejestrowanie maszyn i urządzeń technicznych;
- 7) inicjowanie akcji mających na celu ożywienie życia gospodarczego, szczególnie przez jak najszerszą mobilizację surowców miejscowych, zwłaszcza odpadków użytkowych;
- 8) wykonywanie zarządzeń wydziału przemysłu we wszystkich dziedzinach jego działalności;
- 9) podejmowanie czynności przewidzianych w prawie dla władz administracji przemysłowej I instancji.

C. Postanowienia ogólne.

§ 9. Prezydium wojewódzkich rad narodowych (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi) oraz miejskich rad narodowych w miastach liczących ponad 100 tys. mieszkańców mogą zamiast grup spraw tworzyć referaty, o ile zachodzi istotna potrzeba, a liczba przyznanych dla tych komórek etatów osobowych wynosi co najmniej 3 — 4 osoby.

§ 10. Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła: A. Żebrowski